

ЗАВГОРОДНЯ Юлія Степанівна

*доцент кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

КОСОЛАПКІН Ярослав

*здобувач вищої освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДИТИНИ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЯК НАГАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Наявність доступу до різноманітної інформації сприяє тому, що дитина має можливість ознайомитись із альтернативними поглядами на ті процеси і події, що відбуваються в сучасному суспільстві. Інтернет дозволяє дітям спілкуватися з іншими дітьми (у тому числі з інших культур), сприяючи розумінню різноманітності та розвитку комунікаційних навичок.

Не можна не відзначити також і ті можливості розвитку творчих здібностей, самовираження, які з'явилися завдяки інформаційним технологіям. Інтернет надає платформи для творчого вираження через відео, музику, малюнок тощо.

Це лише невелика частина тих позитивних впливів, що здійснили інтернет та інформаційні технології для дитини. Водночас не слід забувати і про негативні аспекти впливу.

Доступність інтернет-мережі робить можливими ситуації, за яких діти можуть стати жертвами кіберзагроз, таких як онлайн-цькування, шахрайство, кібербулінг тощо. Окрім цього, діти можуть випадково натрапити на неприйнятний або шкідливий контент в Інтернеті, що може бути фактором негативного впливу на нормальний розвиток дитини, її психічний стан тощо. Так, протягом цього року у засобах масової інформації збільшилась кількість публікацій щодо дитячого суїциду, хоча і в попередні роки ця цифра була доволі великою. «Статистика підліткових самогубств є невтішною – лише за перших півроку 2021-го їхня кількість сягнула 150, що на кілька десятків більше, аніж за увесь попередній рік» [1].

На окрему увагу заслуговує і згадка про інтернет-залежність. Занадто довгий час, витрачений на перебування в інтернет-мережі, на відеоігри, може вплинути на здоров'я та навчання дітей. Недостатнє розуміння дитиною приватності в Інтернеті може призвести до ненавмисного витоку особистої інформації.

Відповідно, узагальнюючи наведене, варто вказати на важливість

вироблення ефективних політик та освітніх програм, спрямованих на захист дітей в Інтернеті. Також потрібно залучати батьків, вчителів та інші зацікавлені сторони до заходів щодо забезпечення безпеки та навчання дітей у цифровому середовищі.

Вважаємо, що дослідження забезпечення прав дитини у цифровому середовищі є надзвичайно актуальним і важливим завданням у сучасному світі. Інтернет та цифрові технології стали неодмінною частиною повсякденного життя дітей, що створює нові можливості і виклики для їхнього фізичного, психологічного та соціального розвитку.

Діти стикаються з ризиками в Інтернеті, такими як кіберзагрози, онлайн-цькування, порнографія, геймінг-залежність та інші негативні впливи. Забезпечення їхньої безпеки та конфіденційності в Інтернеті, а також розвиток навичок цифрової грамотності стали нагальною потребою, яку потрібно вирішувати на національному, європейському та міжнародному рівнях.

«Злочинці отримують вигоду від технологічного прогресу, як-от застосунків та ігор, що забезпечують взаємодію, швидкого обміну файлами, потокового мовлення, криптовалют, тіньового інтернету і програм сталого шифрування. Водночас вони також отримують вигоду від зазвичай нескоординованих і нерішучих дій з ефективного усунення проблеми зі сторони технологічного сектору» [2] – відзначається у передмові до рекомендацій для індустрій щодо захисту дітей у цифровому середовищі.

Відзначимо, що дослідження у цій сфері можуть допомогти розробити ефективні заходи, спрямовані на захист прав дитини в Інтернеті. Вони можуть також допомогти розуміти позитивний вплив цифрових технологій на навчання та розвиток дітей, а також виявляти можливості для створення безпечних та освітніх онлайн-середовищ.

1. Ковалевська Є., Грібанова А. «У групі смерті я мав підтримку». Чому підлітки зважуються на суїцид? URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-59779596>.

2. Захист дітей у цифровому середовищі: рекомендації для індустрій. URL https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/1/za-initsiativi-mintsifri-pidgotuvali-rekomendatsii-shchodo-zakhistu-ditey-u-tsifrovomu-seredovishchi/COP_Guidelines_Industry_UA_fin66.pdf.